

Introducció

La salut se sol identificar amb l'absència de malalties. Però si hi rumiem una mica més ens adonarem que ara, a la nostra societat, a la nostra cultura, la salut no és ben bé només això. Més aviat, entenem per salut l'equilibri entre el benestar físic, mental i social. Per això, la salut d'un poble la determinen factors econòmics, socials, geogràfics i culturals; la distribució de la riquesa, la pertinença a una classe social o una altra, el gènere, la raça, la feina, l'educació, la política. La salut és un camp d'estudi molt ampli i multidisciplinar.

I la lectura atenta del dossier sobre salut que presenta la revista L'Espai en aquest número ens mena a aquesta conclusió: la intersectorialitat ha de presidir l'anàlisi i la millora del nostre sistema sanitari. Perquè, si bé, tret d'un parell d'articles, el dossier l'han elaborat metges i metgesses de Molins de Rei, en tots hi ha latent la conveniència que la salut sigui una responsabilitat col·lectiva, que cal abordar des de diferents fronts.

Els articles parlen del passat i del present de l'atenció sanitària, dels riscos que els hàbits de vida actuals tenen per a la salut de les persones, de l'envelliment, de l'hegemonia del que es coneix aquí com la medicina convencional. Fan marrada per Molins de Rei, però no s'hi entenen, perquè l'interès i l'abast del tema desbor-den l'àmbit estrictament local.

El dossier l'obre l'article de la doctora del Centre d'Assistència Primària Anna Aymamí que junt amb l'infermera del mateix Centre Carme Bertran parlen de les malalties cròniques més prevalents.

El primer pediatre que es va establir a Molins de Rei, el doctor Ramon Bacardí, explica com ha evolucionat l'atenció pediàtrica a la vila; però destaca més que res allò que dèiem que la salut és feina de tota la comunitat, que s'ha d'implicar a promoure una bona formació sanitària, ja entre la mainada.

El doctor Josep Canals parteix de la informació de què disposa de la Regió Sanitària en què s'inclou Molins de Rei per parlar de l'esperança de vida de la població, de l'envelliment i de les malalties més freqüents entre la gent gran. Les dades en què es basa mostren que hi ha diferències entre homes i dones quant a morbiditat. I de les causes d'aquestes diferències en parla la doctora Carme Juez en un article en què, volgutament, no se sostreu de la seva condició de dona, ja que, com demos-

Gemma Gimeno Vacarises

tra, és pels condicionaments de gènere que les dones, com a pacients, presenten una complexitat que la medicina sola no pot dilucidar.

La sociòloga i escriptora Eulàlia Solé parla de les drogues; de què són i de quins efectes tenen; i de quines persones són més vulnerables a l'addicció. El seu article ens remet a un informe sobre el jovent de Molins de Rei, nois i nois d'entre 14 i 17 anys, en relació amb el tabac, l'alcohol i altres drogues i sobre la seva conducta sexual, que una altra sociòloga Neus Vidal fa públic en aquest mateix dossier.

El dossier sobre salut el tanca un article d'Anna M. Puiggarí que com a bona co-neixedora del tema reivindica els beneficis del que se'n diu la medicina alternativa tot descrivint quines són les teràpies més eseses.

Casualment, la secció "Testimonis de la història" evoca el record d'un altre metge, Josep Mestre Puig, que s'establí el 1909 a Molins de Rei. La historiadora Cèlia Cañellas en fa un apunt biogràfic per destacar la seva tasca de promotor de l'atenció sanitària com a servei públic, tant des de la consulta com des de les organitzacions de què formà part. A la mateixa secció, Meritxell Puig llicenciada en Geografia, publica un treball sobre l'empresa Ferrer i Mora, una de les més importants que hi ha hagut a la vila. Explica les condicions que afavoriren el seu emplaçament a Molins de Rei i repassa les èpoques de crisi i puixança que va viure.

A la secció "Molins de Rei plural, femení singular" tenim una entrevista de la pedagoga Antònia Castellana a Encarna de Amos. És un exemple d'aquesta pràctica historiogràfica que hom ha anomenat microhistòria, la història des de baix, i que rehabilita el mètode biogràfic per a l'estudi de les ciències socials.

De la importància de l'aigua per al desenvolupament econòmic i social de Molins de Rei, i de com va passar de ser un bé privat a un servei públic, en parla l'historiador Carles Martínez. Dels beneficis que reportà per a l'agricultura de la vila i de tot el Baix Llobregat la construcció de la línia fèrria entre Barcelona i Martorell, en parla una altre historiadora Gemma Tribó. Aquests dos articles conformen la secció "La vila, protagonista" que clou aquest número 7 de la revista L'Espai.